

CERETANIA

PERIODIC QUINZENAL
Defensor dels interessos
:: de Cerdanya ::

Preus de Subscripció. 8 pessetes l'any Trimestre, 2 pessetes Número sol: 40 cèntims

DE LA QUINZENA

A la nostra Vila, en ple segle XX, hi ha un barri completament abandonat. Fixeu vos que diem abandonat, no deshabitat, puix en aquest barri no hi ha ni aigua, ni camins, ni escoles, ni safareig públic, ni vigilància nocturna; hi han establertes indústries, hotels, tendes i tots aquells diversos estaments que junts formen el què s'anomena un poble; un poble que viu i, sobretot, que paga els impostos que la llei i el municipi els assenyala.

I bé, en aquest barri, malgrat cobrar-se'ls les pessetes, que els corresponen per ploma d'aigua, com es cobra a qualsevol arrendatari de la Vila, no ténen aigua més que de tant en tant; quan se'n recorden o quan volen.

A la Baronia els que tenim la desgràcia d'haver d'anar a peu, no tenim altre camí que el conegut per la baixada de rocs, que és completament intran-sitable en temps sec, que en canvi, però, es baixa més que depressa quan es troba, com ara, cobert de neu i de glaç.

Escoles?... en parlarem un altre dia, puix és una qüestió massa delicada per a parlar-ne massa depressa.

Safareig públic? Sols farem una petita observació. Al Pont de Sant Martí on els passa el riu Querol a frec de les cases, se'ls construïren dos safaretjos. La Baronia, barriada molt més gran i tenint el riu a més d'un quilòmetre de distància, no té ni un sol safareig públic.

Vigilància nocturna? Recordem que de resutes d'una demanda que alguns

veïns vàrem fer a l'Ajuntament elegit aquell famós 12 d'abril de 1931, aquest va preocupar-se de la qüestió de vigilància i, en fer els pressupostos, va consignar-hi la quantitat per a la creació de tres places de "serenos" i per a la compra de rellotges registradors. Vinguéren, però, noves eleccions i amb elles el canvi d'Ajuntament i, recordem també que en els primers dies un dels Consellers-regidors de l'actual consistori, amb tota la bona fè, va enviar a cercar reglaments del cos de "serenos" a tots els pobles que en sabia. D'aquells primers dies, però, n'ha passat un any i els "serenos" continuen al mateix al mateix lloc i el reglaments... Déu sab on parèn Abans, alguns veïns d'aquest barri, teníem almenys, una pistola amb la corresponent llicència i gui; ara, la llicència s'ha acabat i la pistola deu dormir a la caserna de la Guàrdia Civil. Voldria, ara, dir nos l'Illustre Ajuntament, què havem de fer els veïns del barri de La Baronia, si algun dia ens trobem a casa amb algun visitant indesitjable? Nosaltres no veïem altre camí que llençar nos per la finestra i això, per ara, ens sembla ben poc recomanable.

No tenim a mà dades suficients per a dir amb justesa el què el nostre Municipi cobra d'aquest barri, per altra part, tampoc volem allargar nos més; el què si tenim són motius suficients per a dir al nostre Illtre. Ajuntament que ja començaria d'ésser hora de que es preocupés un xic d'aquest desgraciat

barri, els habitants del qual pensem tenir els mateixos drets i deures que els de qualsevol altre veïnat de la Vila.

BUSQUETA

NOTICIARI

REPOSICIO.—Es amb una viva satisfacció que donem compte de la reposició en el seu càrrec de Cap dels Serveis d'Aeronàutica de la Generalitat, del senyor Josep Canudes, volgut amic nostre, càrrec del qual es vegé separat arran dels fets del 6 d'octubre.

A l'ensem que aplaudim la decisió encertada del Governador General senyor Portela, felicitem al senyor Canudas.

CASAMENT —El dia 2 es celebrà el del jove d'aquesta vila Joaquim Casanovas i Nicolau, amb la senyoreta Rosa Anglada i Guix.

La jova parella, a la qual desitgem tota mena de felicitats, partí en viatge de noces.

ALLIBERAMENT —Han estat alliberats, mitjançant fiança, els veïns d'aquesta vila Jaume Palau, Joan Salom i Josep Gavañach, encartats en els fets del 6 d'octubre; segueixen detinguts el diputat senyor Casademunt, Joan Jordà, Palmira Jolt i alguns elements forasters.

Es amb satisfacció que donem la notícia boi desitjant que els demés detinguts per la mateixa causa es vegin ben aviat en llibertat.

REPARTIMENT DE PREMIS —Avui a dos quarts de quatre de la tar-

da s'efectuarà en el local del Foment Cultural de Cerdanya, el repartiment de premis corresponent al III Concurs de Pessebres organitzat pels fejecistes. En el programa hi figura una selecció d'escenes i cants a càrrec del Grup Avantguardista «Crist Redemptor».

ES VEN una coneguda i acreditada

Fàbrica de Pastes per a Sopa.

RAÓ: en aquesta Impremta

FUTUR ENLLAÇ. — S'efectuarà dintre de poc el del jove país nostre i bon amic, resident a Barcelona, n'Isidre Puig i Bertran, amb la senyoreta Concepció Sal·lari i Jarreta, L'enhorabona.

AVIS ALS EXTRANGERS. — La Inspecció de policia d'aquesta vila fa avinent als estrangers resident a Puigcerdà, tan en caràcter definitiu com temporal, que s'han de presentar a la oficina instal·lada a l'Estació, per a proveir-se de la cèdula d'inscripció, tal com disposa el R. D. del 2 Maig de 1922. L'incompliment d'aquesta obligació donarà lloc a la sanció corresponent.

PROFESSEUR DE FRANÇAIS

Progreso, 4 - 2.º PUIGCERDA

CONCURS D'ESQUI A LA MOLINA. — Tal com vàrem notificar en el nostre darrer número, es va celebrar, malgrat el mal temps, a les pistes de Font Canaleta, el Campionat de mig fons de la Federació de Joves Cristians de Catalunya.

L'equip del grup fejecista de la nostra vila, format pels corredors Antoni Tegnier, Josep Lucas i Joan Llamrés, feu una brillant carrera, çò que demostra que ja tenim bons esquiadors a la nostra comarca.

— El diumenge passat, amb motiu dels concursos a La Molina, es vègèren a la Vila distintes colles d'esquiadors que es feren transportar a les pistes de Puimorens.

Podem que d'aquest hivern ha estat el primer dia que s'ha notat aflluència de forasters.

Les aigües potables

Segons les nostres notícies, possiblement el Ministeri d'Obres Públiques reconeixerà l'error comesa pel Consell d'Estat, el dictàmen del qual fou acceptat per aquell. Sembla que ha estat mig promès al nostre Ajuntament que el Ministeri esmentat revindria del seu acord del Desembre passat, pel qual denegava l'auxili de l'Estat a les obres d'abasteixement d'aigües de Puigcerdà, Caixans i Vilallobent, captades de la Font Gran d'Alp. Es aquesta una incògnita que cal resoldre ràpidament en un sentit o altre; és precís, per tant, recórrer on sia i fer el què calgui per a què sapiguem a què atendre'ns, no ja dintre d'uns mesos, sinó de breus setmanes.

Independentment de les gestions esmentades és absolutament necessari que l'Ajuntament vagi immediatament a l'esterilització de les actuals aigües potables, portant a cap, **abans de l'estiu proper**, les obres precises per a que aquestes siguin el què deuen ésser: potables. Sabem ja que aquesta és la seva intenció, però, no n'hi ha prou amb això; cal que es realitzi. Entesos?

Assemblea magna

El diumenge passat, dia 3, en el Saló de Sessions de l'Ajuntament, baix la presidència de l'alcalde Sr. Cosp i amb assistència dels alcaldes d'Aja, Vilallobent, Caixans, Urtg, Alp, Das, Urús, Prats, Bellver, Prullans, Isòbol, Ger, Bolvir, Guils, Llivia i Meranges, juntament amb la Cambra Agrícola de Cerdanya i nodrides representacions de propietaris i arrendataris de Cerdanya, es reuní l'assemblea magna, de forces representatives, per a acordar la més enèrgica oposició a l'intent de la Cia. «Saltos del Segre, S. A.» de sol·licitar de l'Estat dues concessions del riu Segre, per a usos industrials, de 3.500 i 5.000 litres respectivament, projecte que, de triomfar, representaria la ruina de l'Agricultura del país, per l'escassetat d'aigües que circulen per dit riu, les quals no abasten a les necessitats del país agrícola que les aprofita.

Entre altres feu us de la paraula el conegut jurisconsult Sr. Gay de Montellà, el qual exposà de manera clara i concisa l'amenaça que pesa sobre la Cerdanya. Feu veure la necessitat d'anar tots a la una per a contrarrestar les pretensions de «Saltos del Segre, S. A.», i acabà amb paraules d'elogi per a la nostra terra.

L'Assemblea acordà adreçar-se als Poders de la República, protestant de l'intent de desviació de les aigües del riu Segre, çò que representaria el monopoli de les aigües que són la riquesa agrícola i pecuària de Cerdanya, i demanant el seu apòi davant d'una companyia industrial que pretén desconèixer els drets que de temps immemorials té adquirits la Cerdanya.

Ensems s'acordà formalitzar la oposició administrativa, justificant els drets adquirits, fins a aconseguir que sien respectats els drets de regar que daten de l'antigor.

Es varen expedir respectuosos telegrams al Sr. Ministre d'Obres Públiques, Director General del mateix Ministeri i al Sr. Governador General de Catalunya, anunciant la solidaritat dels elements agrícoles i forces vives de Cerdanya, en defensa dels seus drets.

El Turisme a Cerdanya

IV

Hem fet observar anteriorment que Puigcerdà disposa d'hotels util·lats per a l'hivern, com ho és, naturalment el Xalet de La Molina, que fou creat precisament amb vistes a l'hivern, malgrat lo qual a l'estiu es veu també força concorregut. Del què ja no està tan bé la Cerdanya és d'hotels o paradors per a la temporada estiuenca; referint-nos a Puigcerdà ens trobem amb què tots els existents es troben situats dintre del casc antic de la població, i algun d'ells en el barri de l'estació, ben plaçats aquests pel fi a què estan destinats. Manca a Puigcerdà un hotel situat als afores de la població, de preferència a la part alta, o sia peis voltants de l'estany, amb bons jardins i muntat amb senzillesa però amb tot confort; no perjudicaria el més mínim els hotels i fondes existents, puix que incrementaria la permanència de turistes, i retindria alguns dels nombrosíssims automobilistes que actualment creuen la frontera sense detenir-se. Persones que fugen del brogit ciutadà no volen, moltes d'elles, recloure's novament en establiments ficats en carrers estrets. En els restants pobles cerdans hi trobarem algú antic hostal que va fent la viu viu, sense que fins ara s'hagi ocorregut a cap de llurs propietaris adaptar-los a les corrents modernes, fer-los acollidors i nets, posar-los, en fi, en condicions per a atreure-hi turistes, que sens dubte van allà on són cridats.

Tampoc no s'explota bé a la Cerdanya l'art culinari. El servir a un turista en un restaurant o fonda d'alta muntanya, arroç amb peix, canelons a la Rossini, o badella amb pèsols, és, al nostre entendre, una equivocació. De la mateixa manera que tendim a treure el més gran partit possible del paisatge cal també que ens preocupem de l'aspecte gastronòmic, més interessant del què sembla a primera vista, puix és molt corrent el què vagin lligats, en els records d'una persona corrent — corrent en el sentit de què no pot pas ésser titllada de pantagruèlica —, una bella vista panoràmica amb un bon plat de faves a la catalana o d'estofat X, i qui sap si

amb el temps dominarà aquest record al de les bel·leses naturals que en aquell viatge havia pogut admirar. A més a més, és una veritat reconeguda que la naturalesa és molt més bella i atraient si es contempla amb l'estómac satisfet, i més encara si l'hi ha proporcionat una sorpresa agradable amb un plat típic de la terra, original i saborós, del qual l'hotelier, discret i atent, té de saber ponderar degudament les qualitats amanint-ho amb un xic d'imaginació, coses aquestes ben difícils de lograr d'un cerdà, sorrut i adust de mena. Tenim a la Cerdanya menjars típics que, ben explotats, podrien convertir-se en motiu, o si més no, en complement d'atracció; el tiró amb naps, les truites de riu salmoades, el cuinat, llebre amb ciber i perdiu a la vinagreta, el trinxat de cols i trunfes, són plats a base dels quals s'haurien de formar els menús en aquesta comarca, i quina confecció hauria d'ésser esmeradíssima; volem dir que, per exemple, els naps acompanyant el tiró forçosament haurien d'ésser de Tallendre — a Barcelona es coneix per nap bo el de Cerdanya i ací el nap millor és el de Tallendre —, les truites de riu ben fresques i no pescades a base de tòxics, que la col del trinxat fos racialment cerdana i no del Llobregat. Concretant, és precís donar a la gastronomia la gran importància que té.

Arreu de la Cerdanya trobareu aigua en abundància, base de les verdes prades i de les arbredes frondoses; se'n troba a la plana el mateix que a les muntanyes. Del què no disposa la Cerdanya — amb les honroses excepcions d'Alp i Bellver — és d'aigües de reconeguda potabilitat, que inspiren confiança al foraster que la visita, o que vé a romandre-hi una temporada. Es a base de les aigües que s'ha bastit una campanya de descredit i de recels que ha ocasionat greus perjudicis a aquesta comarca; que molts metges barcelonins han exagerat la nota? Es cosa evident, com ho és que moltíssimes poblacions de Catalunya disposen d'unes aigües potables pitjors que les de Puigcerdà, argument que s'usa molt ací, però desgraciadament ben poc convincent

per a un possible visitant o estiuejant. El fet és que a la Cerdanya, país de bones aigües, li treu un percentatge gran de possibilitats turístiques la mala anomenada de les seves aigües potables — un dels més greus problemes que pesen sobre d'ella —, i que per tant és d'urgent necessitat el donar-hi una solució. Puigcerdà, conjuntament amb els pobles de Vilallobent, Aja i Caixans, se'n preocupa des de llargs anys, i sembla que és imminent la concessió de la portada d'aigua de la Font Gran d'Alp, emplaçada als 2100 metres d'altitud, la qual és reputada com excel·lent. Quan es logri tal cosa s'haurà vençut la principal falla que pesa actualment sobre el turisme cerdà.

En l'Assemblea de Sindicats de Turisme de Catalunya celebrada a Barcelona el prop-passat Juny, a què ens hem referit abans, a petició del Sindicat de Puigcerdà es prengueren, entre altres, els acords següents:

a) Demanar al Govern de la Generalitat que vulgui interessar-se prop del Govern Central perquè la Policia de Fronteres — en correspondència al què vé fent la francesa —, pugui acceptar com a vàlids i equivalents en els seus efectes al passaport, tots aquells documents oficials d'identitat personal que exhibeixin els turistes francesos en entrar a Espanya i que hagin estat expedits per les autoritats de llur país.

b) Que igualment vulgui intercedir prop del Govern Central perquè es permeti la lliure entrada i circulació dels automòbils francesos de turisme en territori espanyol, tal com a França es fa amb els automòbils espanyols.

c) Demanar també al Govern de la Generalitat que vulgui interessar-se prop del Govern Central perquè es compleixin estrictament les clàusules del Tractat dels Pirineus, especialment aquelles que, com la XXI, encloven certes prerogatives a favor de les nostres comarques, fent que deixin d'exigir-se les formalitats policials i duaneres als turistes i automòbils francesos que només visitin Puigcerdà, sens perjudici de complir els Reglaments i altres ordres per als turistes i automòbils que es dirigeixin a l'interior.

Pocs comentaris dedicarem a l'a-

cord a), puix que es comenta ja per si l'exigència del passaport als ciutadans francesos merma en un tant per cent força crescut el corrent turístic de la veïna nació envers la nostra; són molts els candidats a visitants de les nostres terres que perdem per causa de les molèsties i despeses que els

ocasionaria l'obtenció del passaport, document que consideren inútil disposant com disposen d'un o altre document d'identificació, tals com carnet d'identitat, carnet d'antic combatent, ecétera. Just és reconèixer que existeix una certa tolerància, molt d'agraïr, pel què es refereix als france-

sos que visiten la Cerdanya, i que el dit acord fou proposat i prè, tan amb vistes al bé d'aquesta comarca fronterera com al de la economia nacional, que en tocaria profitoses conseqüències si aquell fos portat a la pràctica.

.....

sabons BARANGÉ

duren més
renten millor

Sobre els contingents

CERATANIA es complau en felicitar públicament el Diputat a Corts per aquesta circumscripció, senyor Carles Badia Malagrida, per la seva brillant tasca parlamentària en defensa del comerç i de la producció espanyola. Aquesta tasca ha culminat en la magnífica interpel·lació sobre els contingents, pronunciada la setmana passada i que tanta polseguera ha remogut en certs medis i certs interessats els quals semblen sortits de pollaiguera.

CERETANIA — que podria semblar part interessada — perquè s'honora amb l'amistat particular del senyor Badia, prefereix reproduir, no el que ha dit la gran premsa, sinó el comentari que hi ha fet amb una aguda extraordinària un confrare d'aquest mateix districte: parlem del periòdic *Altaveu* de Ripoll:

«Els comentaris favorables que la premsa ha dedicat a l'enèrgica intervenció parlamentària del diputat per aquesta circumscripció, senyor Badia i Malagrida, sobre els contingents d'importació, han ultrapassat, aquesta vegada, la zona del respectiu partit polític per entrar de ple i amb els màxims honors a totes les consciències ciutadanes que d'una manera o altra es preocupen dels fets vius i de les realitats tangibles de l'economia catalana i espanyola.

Realment el senyor Badia ha prestat un gran servei al país per tal com de cap de les maneres podem marxar bé si un tèrbol i indigna mercadeix rectoreja la política de contingents. El diputat de referència ha fet acusacions gravíssimes i de molt volum, la conseqüència de les quals fatalment ha de dur-nos una millor honestedat en assumpte de tanta importància per Catalunya.

Es amb actuacions d'aquesta naturalesa que hom labora positivament per la grandesa de la República que ben poca cosa podria fer en ordre als valors de l'esperit, si la misèria i la depauperació constituís la seva més forta catalanitat.

Es sota l'impuls d'aquest sentiment que hem formulat aquest breu comentari que afegim a l'excel·lent qualitat que ha produït a tota la premsa de dreta i esquerra el brillant discurs del senyor Badia, sobre els contingents d'importació »

Un bon servei (?)

El diumenge passat va ésser fatal per als esquiadors que es traslladaren al Pireneu.

El vent fortíssim que llençava la neu dels cims, les nevades intermitents i les baixíssimes temperatures (7'9 graus sota zero a les 17 h.) per una banda, i la pèssima organització ferroviària, per una altra, va deivar un mal record als esquiadors.

Parlarem dels ferrocarrils, malgrat estar convençuts que les organitzacions de les Companyies del Nord i de l'Estat no existeixen. I si existeixen, són idèntiques a aquells serveis de diligències que anaven de Barcelona a Vic.

No és possible que hi hagi un cap responsable que tingui cura del tràfec ferroviari de Barcelona a Puigcerdà, perquè aquest tràfec és una olla de cols i de grills. Es parla contínuament de la crisi ferroviària. Nosaltres en sentir això no podem menys de trobar estrany que aquella crisi no sigui major, puix que el tracte persecutori de què algunes companyies fan als viatgers no n'hi ha per menys.

De sempre hem vist la gran diferència entre la Xarxa Catalana de M. S. A. i el carril del Nord. En la primera, on hi ha a Barcelona uns senyors que poden fer i desfer, l'organització en els mesos estiuencs és perfecta, malgrat sortir diàriament un grapat de trens per hora. En la segona, com que els funcionaris domiciliats a la nostra ciutat no pinten gaire, per canviar un vagó de via han d'enviar una instància segellada a la Direcció de Madrid, i és així com no saben organitzar un tren extraordinari cada vuit dies.

Per traslladar els viatgers de Puigcerdà a Barcelona estan tanta estona com per a anar a Saragossa per l'altra via.

El diumenge passat es va sortir de la Molina a un quart de cinc de la tarda i es va arribar a Barcelona a tres quarts d'onze de la nit. Us donem paraula que és veritat. Si arriba a ésser pujada ho trobaríem explicable, puix que és natural (?) el reposar i beure, de tant en tant, en ascendir una muntanya. Però era baixada, senyors!

El termòmetre a l'estació de la Molina, a l'hora de sortir el tren, a les cinc de la tarda, mancava 7'9 graus sota zero. Quan el tren era a Ribes de Fresser, assenyalava 2 graus sobre zero a dintre dels vagons, i malgrat això el tren va seguir a la nostra ciutat sense un bri de calefacció.

I els vagons, veritables sedassos per on es filtrava l'airet de la vetlla de diumenge van obligar a que tots els viatgers restessin amb els abrigalls posats.

En arribar a l'estació del Nord, el cap de l'estació estava en unes «maniobres» i la llibreta de reclamacions ell, naturalment, la tenia tancada. Com que l'espera era massa llarga, puix que les «maniobres» encara deuen durar, hem preferit signar aquesta protesta damunt aquestes pàgines que no pas en aquella llibreta reglamentària, i de la utilitat de la qual som els primers a dubtar-ne.

Els comentaris que se'ls faci cadascú. Sabem, però, que la Federació Catalana d'Esquí accepta oferiments de les empreses de transports per carretera.

F. MARTIN I JULIA
De *La Publicitat* del 29 de Gener.

La Cerdanya d'abans guerra

(Memòries d'un estiuejant)

XI

Foradant el Pireneu

Els gegants de les grans cordilleres, poques vegades es venguen dels homes que, traidors, els atravessen les entranyes. Més aviat somriuen tranquils i resignats, pensant que per molt que treballin, no han de trobar-los-hi ni les vetes meravelloses, ni els metalls mirífics que solen fer la felicitat dels homes. Resistència a les perforadores, la oposen sempre. No diria gaire en prestigi d'una muntanya gegantina, que es pres-tés a una operació quirúrgica com qui forada una pastilla de mantega. La muntanya que s'estima, posa davant de les puntes de les perforadores elèctriques totes les roques granítiques que pot trobar per dintre els quartos dels mals endreços i presenta de tant en tant, una bona clivella a les parets de la destrossa, per a poder etzivar, si els enginyers baden, una gegantina muntanya d'aigua que porti avall per la foscor de la mina oberta, entivats, màquines perforadores, transformadors, vagonetes i tots els èstris que la imaginació fèrtil de l'home conce-beix per a vèncer la extrapotència del colòs.

Hi ha muntanyes que no en són de rencoroses. Una volta les han foradades es queden tranquil·les, sense esperit de vindicació. Són les muntanyes velles que tenen molts anys d'història i que saben que els homes són com les formigues. Les aixafes amb el peu, i tornen, i els hi tapes el forat del niu i no paren fins que l'han destapat. Tu et canses i elles triomfen. La Collada de Toses i el Puimorens han estat d'aquesta llei. Les han foradades i s'han quedat tan fresques. No fan com la cadena dels Andes que, un cop perforada des de l'Argentina fins al Xilé, venjativa, va destruir la foradada, obligant a utilitzar de nou la carretera o l'avió.

Quan començaren a foradar el Puimorens, per Porté i per l'Hospitalet, éren molts els cerdans que els plavia anar a veure aquells campaments americans de treballadors que de lluny semblaven follets cercadors de riqueses. Per a arribar-hi calia travessar la vall de Carol desolada, testimoni mut del gran cataclisme prehistòric de la Cerdanya. Per aquella vall descendiren fins a la plana les aigües, arrossegant els milions de tones d'aluvió que formaren les morenes avançades de Saneja i del puig de la Vila. La vall de Carol és una cosa morta que ensenya la carn viva amb les costellades granítiques dels seus flancs. Per entre les clivelles dels esgratinyats, grogues corones de rei i argelagues arrapadices, amagaven els nius de les llisones verinoses.

Passàvem per davant de Qués, de Riutés, de Carol, que ens ensenyava les torres esquarterades, com goles de mastins vells. Seguïem el riberal que juguinejava entre el tumulte de rocateres, admiràvem els coixins de les congestes als cims, i arribàvem al poblet de Porté que ens semblava una isba russa, feta d'amuntegament de pedres rònegues i de llosats blavosos auriolats de rovell. Era obligada la visita a cal Mixeta, on es menjava el pernil més tendre de tot Cerdanya. Porté era un poble de pastors. També hi habitava a l'hivern el barraquer

del Lanós, que sabia guisar les truites pigallades i les perdius xerres, que li donaven prou per a viurer de renda.

Des de la route hom es donava compte del formiguejar dels obrers i dels treballs del túnel pel cantó de Carol. El campament era un conjunt de construccions nimbades per les fumaroles del vapor de les maquinàries, i des de les quals pujaven ben perceptibles els sorolls de les dinamos i el dringar de malls i de picasses en les fornals on s'apariaven els èstris de treball. Uns trens elèctrics portaven muntanya endins els equips obrers i altres els tornaven a la llum del dia. La pobra gent feia l'efecte d'un ramat humà. En llurs rostres demacrats el pel de la barba s'hi arrapava com la molsa aspra en les ruïnes. Envellits i cap cots, amb el gresol d'acetilè a la mà, es retiraven cap als hangars en recerca de descans.

Era qüestió d'anar a veure els treballs de l'altre costat. Els cims de Soldeu i de la Portella Blanca, encara rebien de ple la torrentada de llum que venia d'Andorra. El fons de la vall de l'Hospitalet ja començava a enfosquir-se. Dalt del port, els fils del telègraf ventejats per la rufaca, entonaven harmonies metal·liques.

L'espectacle de l'Hospitalet era el d'un campament de l'Arkansas o del Canadà. Soports elèctrics, martinets, grúes, transformadors, plataformes, tractors d'explosió, amuntegaments de canonades negres i embetumades, sorolls rondinadors de dinamos, tot un món mecanitzat enmig de la naturalesa ingènua del Pireneu pacient.

Mentres brenàvem recordàvem la tranquil·litat d'aquell llogaret anys enrera. Els treballs avançaven i prompte l'Hospitalet tornaria a ésser amable refugi de pastors i d'excursionistes aimadors de les bel·leses dels seus encontorns. La setmana abans, els sindicalistes havien fet esclatar una vaga que havia obligat al Govern francès a mobilitzar tropes de Pamiers i de Toulouse. Nosaltres convencérem als *gendarmes* que érem gent de pau. Ens demanaren *pardon* de la seva enquesta i ens deixaren tranquils. D'un cafè destartalat que duïa per nom «Café du Transpyréen», sortien les notes de la guitarra i una veu aiguardentosa entonava una jota. Els *gendarmes*, desconfiats, rondaven...

Al retorn, l'espectacle de la posta de sol des dels cims del Puimorens, era d'una rara magnificència. Agonia roja de posta que s'escampava tenyint les serralades des de la Tosa d'Alp fins la darrera aresta del Cadí, amb la sumptuositat d'una estofa oriental. Era l'hora magnífica del crepuscle pireneic de darrers d'estiu. L'hora que D'Anunzio anomena «l'hora del Tizià», perquè totes les coses resplandeixen com emporrades i incandescents.

I així com el Tizià retornava a casa seva i s'endormia després d'haver-se extasiat amb els reflexes meravellosos del crepuscle, vist des dels pics de les Marmeroles, nosaltres tornàvem contents a la vila, gojosos d'haver saborejat un espectacle que solament es troba als cims de les muntanyes.

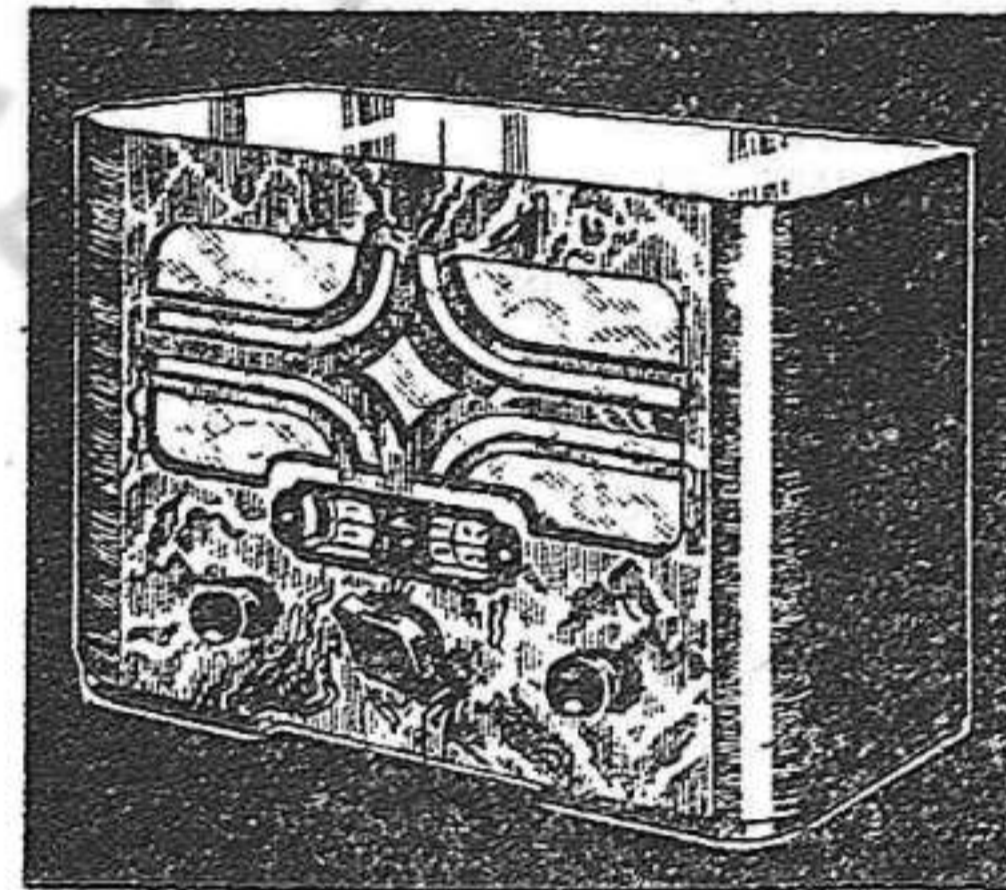
X. Y. Z.

¡Vamos a jugar la última partida!

No. Os dejo; prefiero ir a escuchar mi nuevo «Super-Octodo» 521. Gracias a él sé lo que es un receptor selectivo y musical. Jamás hubiese creído que la T.S.H. hubiera progresado tanto. Si Vd. desea saber lo que es el «Super-Octodo» Philips 521, pida una demostración gratuita a domicilio.

PHILIPS
SUPER-OCTODO 521

Representant oficial
J. REGUANT

Carrer de la Llibertat
Telèfon 78-R

LA CASA DE
L'ELECTRICITAT

HOTEL

Terminus

TOT CONFORT

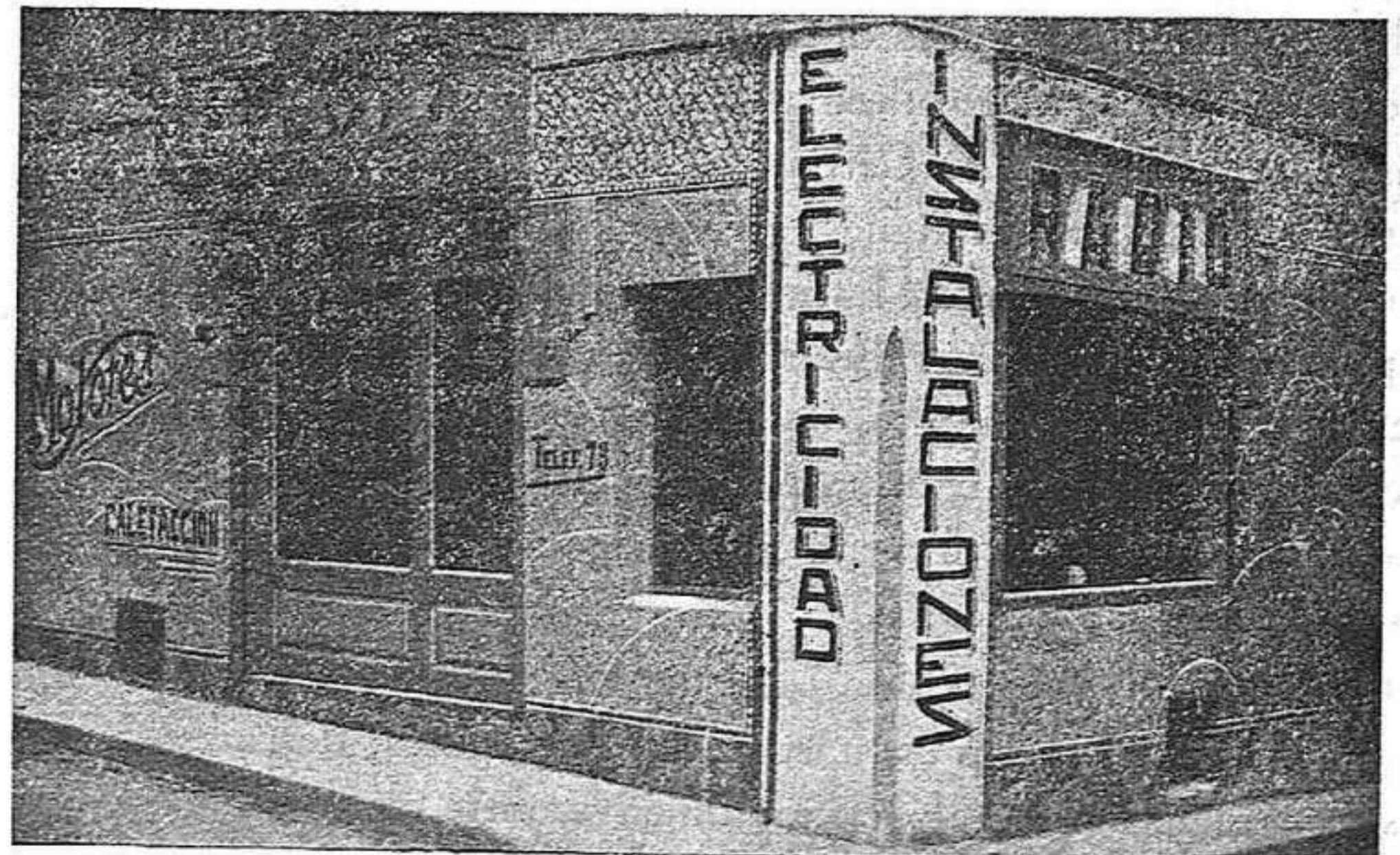
Davant l'Estació del Transpirenenc
Meravelloses vistes panoràmiques
Cuina excel·lent - Servei acurat
Habitacions Espléndides

PREUS RAONABLES

RICARD ALTIMIRAS

Telefon, 8 - PUIGCERDA

ELECTRICITAT J. CLOT ESPANYA, 2

LLUM - FORÇA - CALEFACCIO - RADIO
Instal·lacions de tota mena - Reparacions

Es pot dir?

Dubtem que hi hagi al món un altre Parlament que s'hi permetés les estultícies que aquest desgraciat Perez Madrigal vomita diàriament al Congrés de Madrid. Està clar que ell potser prefereix que el prenguin per «terrible». Nosaltres no hi tindriem inconvenient al pensar en aquell personatge de comèdia anomenat el «terrible Pérez» i que també fa riure, fent el pallasso. Però, el cas és que a nosaltres més aviat ens fa plorar, com no dubtem que fa plorar a la majoria d'espanyols que no comprenen com un partit com el radical, que aspira a representar un gran paper en la vida política del país, ha acceptat un individu d'aquesta categoria.

Perquè la gent es pregunta: què és i què ha fet aquest Perez Madrigal, quan es permet interrompre a tots i a tothom?

La seva història política és curta, gràcies a Déu. I esperem que per al bé d'Espanya, no s'allargui més enllà de les presents Corts. El senyor Perez Madrigal és un «ex-jabalí». Era un esquerrà menja-capellans quan les Constituents; quan les esquerres, representant en aquell moment el sentit del país, tenien majoria i les màximes probabilitats polítiques. Però, quan aquestes declinaren, el senyor Perez Madrigal és passà al partit radical. I no dubtem a veure'l al costat d'en Primo de Rivera, si tinguéssim la desgràcia que aquest arribés a emular les gestes del seu pare.

Amb un *sans-gène* incompreensible, el senyor Perez Madrigal que quan la interpel·lació sobre els tractats de comerç, que aquests *solo interesan a cuatro tenderos* Aquesta estultícia l'emprà com argument per a defensar la necessitat de la sessió secreta en la qual s'havia de parlar dels sous dels Diputats socialistes.

Comprenem perfectament que el Perez Madrigal cregui més interessant la qüestió dels sous.

Els *tenderos* han de suar una mica més que ell per a guanyar mil pessetes mensuals!

VIDA MUNICIPAL

El dia 7 del corrent es celebrà sessió ordinària sota la presidència de l'Alcalde, senyor Cosp, i amb assistència dels regidors, senyors Prat, Piguillem, Arró, Bonet i Vidal.

—S'aprova l'acta de la sessió anterior, donant-se compte seguidament dels comunicats següents:

Un provinent del Dipòsit de Sementals interessant que es tingui en bones condicions una quadra per als dos caballs que com cada any seran destinats a la nostra Vila.

Un altre del Dipòsit d'Intendència de Girona reclamant els atuells (mantes, banquetes, etc.) pertanyents al Terç de la Guàrdia Civil que havia romàs aquí en època de la Dictadura.

Un altre del senyor Director de les Escoles Graduades demanant que s'efectuïn certes reparacions als lavabos de les escoles esmentades: passa a la Comissió de Foment per el seu estudi.

Un altre de la Direcció de Muntanyes i Boscos autoritzant la subhasta dels pasturatges de la muntanya de Saltegat.

Es passa a l'ordre del dia, donant-se compte, per a la seva ratificació, de l'acta dels minyons que enguany entren en quintes.

S'aprova la nota de jornals d'obrers eventuais, important 470'35, i també s'aproven cuita corrents un grapat de factures.

Es llegit un comunicat de la Banca Marc Puig, S. en C,

—S'aprova definitivament treure a subhasta, sota les condicions que s'exposaran al públic, el terreny de l'antic escorxadador i que ha estat ja anunciada en el Butlletí Oficial de la «província».

—Es nomena al veí Alfons Anglada tallador dels minyons del reemplaç d'enguany.

—Es faculta a la Comissió de Foment per a portar a cap la construcció de la nova Avinguda de St. Marc, atenint-se al projecte aprovat per l'Ajuntament, les quals obres seran efectuades per subhasta

—També s'autoritza a la Comissió esmentada per a què tan aviat com el temps ho permeti es vagi a l'acabament de les obres d'urbanització de l'Avinguda Garcia Hernández (Estació).

—Per a finalitzar, la Presidència dona compte de l'estat ruïnós en què es troben els sostres de l'interior del campanar i de la malaltia, potser incurable, que sofreix el seu xaruc rellotge (que sempre va a tres quarts de quinze, com podem atestiguar tots els vilatans), acordant-se fer-los visitar per elements tècnics per a veure de trobar-hi remei.

COMENTARI.—Ara si que sembla que l'Avinguda de St. Marc, projectada de llarg temps serà un fet ben aviat, això si l'Ajuntament no s'adorm sobre l'acord prè (mal de què adoleixen tots els Ajuntaments de la Vila).

A poc a poc, molt a poc a poc, es van acomplint els tràmits necessaris per a fer entrega a la Caixa de Pensions del solar que el Municipi ofereix per a bastir-hi la Biblioteca Pública; ja tenim fet un altre tràmit reglamentari, del qual cal felicitar-nos en, malgrat que podia ésser fet vuit o deu mesos abans. Ara només és de desitjar que els què resten es diligenciïn amb més premura.

I per acabar podem fer remarcar la facilitat i rapidesa amb què l'Ajuntament aprova les factures; totes estan d'allò més bé. No podem per menys de felicitar-nos que els proveïdors del Municipi siguin unànimement honorats i considerats.

Alexandre BULART I RIALP

ADVOCAT

PUIGCERDÀ
Plaça de Cabrinetty, 20-3er., 3.^a

BARCELONA
Balmes, 10 - Entll Telèfon, 11287.

FABRICA D'ARTICLES DE PASSAMANERIA

I TEIXITS DE PUNT NOVETAT

VENTURA & COT Ltda.

Lincoln, 15 (S. G.)

Telèfon, 72233

BARCELONA

(Vendes exclusivament a l'engrós)

NOTICIARI

Almanaque-Guia de El Cultivador Moderno, 1935

Correspon a l'any XI de publicació, i en el qual hi col·laboren la senyoreta Anna Josefa i els senyors Gaspar Baleriola, Salvador Castelló, Ramon J. Crespo, E. López Guardiola, Rafael Mir, Raül M. Mir, Lluís de Recasens, Joan Rof i Codina, Valeri Serra i Boldú i Tomàs J. Trigo, amb una acurada informació metòdica referent a les pràctiques de cultiu de cada mes, lectures clàssiques sobre agricultura, la ciència agrària de l'antigor, labors, sembres d'hortalisses, farratgeres fruiters, forestals i flors; plantacions, tractaments antiparasitaris, arbres, hortes, jardins, vinya, cellers, oliveres i olis; ramaderia, cuniculicultura, gallines, abe-

lles i cuina rural. També conté la llista de les fires i mercats de tota la Península. Amb aquest Almanac es poden seguir durant tot l'any les diferents labors que el camp i el caseriu rural reclamen, i les il·lustracions que hi ha intercalades, hi donen un valor remarcable.

Finalment, el zootecnista Joan Rof i Codina, en un estudi sobre genètica, condensa els avantatges que aquesta pot oferir a la ramaderia. Es tracta d'un estudi científic d'alt mèrit i molta vàlua, del qual podran treure'n profit els pecuaris.

Forma un volum d'unes 400 pàgines, il·lustrat amb centenars de gravats, i una al·legòrica i vistosa coberta a tot color, qual volum es regala als subscriptors de la revista *El Cultivador Modern* i es ven a

1'50 pessetes l'exemplar en totes les llibreries.

CARBÓ DE PRATS

El que vulgui carbó d'aquestes mines pot adreçar-se a

CAL PAU DE BOR - LA BARONIA

DEFUNCIONS. - El dia 2 morí el nen Jordi Fages i Campí, de 10 mesos.

- El dia 3 traspassà la veïna d'aquesta vila n'Anna Delcor i Palau, de 63 anys; era natural d'Enveitg.

- El nostre bon amic el metge Bonaventura Solà passa per la pena d'haver perdut la seva xamosa filleta Aurèlia, de 2 anys d'edat.

A tots fem present el nostre més sentit condol.

FABRICA DE BEGUDES CARBONIQUES GASEOSES - SIFONS

FRANCESC DAFIS

ELABORACIO ACURADA amb maquinària moderna i productes de primera qualitat

DIPOSITARIA DE LA CERVESA "MORITZ"

FABRICA: Carrer de Florensa - DESPATX: Revolució, 27-Tel 64

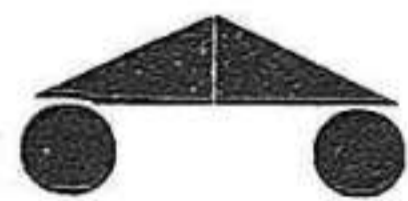
P U I G C E R D A

Els Doctors

ANTONI PAL SOLÉ

i

FRANCESC PANIELLO GRAU

Ofereixen el seu consultori de malalties dels ulls amb llur cirurgia i graduació de la vista.

Visita el primer diumenge de cada mes a l'Hotel Tixaire de Puigcerdà

HOTELLERIE CERDANE

el màxim confort dins d'un ambient

cerdà

Vídua SALVAT
Bourg-Madame

LA COLLADA DE TOSES - La carretera de Ribes a Puigcerdà continua interceptada per les neus amb els consegüents perjudicis per aquesta comarca. Del poder públic no s'ha obtingut altra cosa, fins ara, que el permís per a poguer-la treure ja és que com!-, cosa que deurà portar a cap la setmana propera els industrials afectats ajudats d'uns quants cerdans neguitosos.

SARAUS - El dissabte passat la nova agrupació Joventut Puigcerdanesa donà el seu primer sarau a la sala del Restaurant Reus en la qual s'han posat llotges i s'ha adornat i il·luminat amb força gust. Fou un èxit per tots conceptes i felicitem als organitzadors pel seu èrcert.

- Ahir es celebrà l'ocostumat sarau de casats en el Teatre Ceretà.

EL TEMPS. - Podem dir que la quinzena que acabem ha estat veritablement d'hivern. Aquesta darrera setmana s'ha mostrat, però, més benigna que l'anterior en que el termòmetre baixà als 18° sota zero. Ha caigut una lleugera capa de neu

Turistes: A l'estiu i a l'hivern, el GRAN HOTEL

TIXAIRE

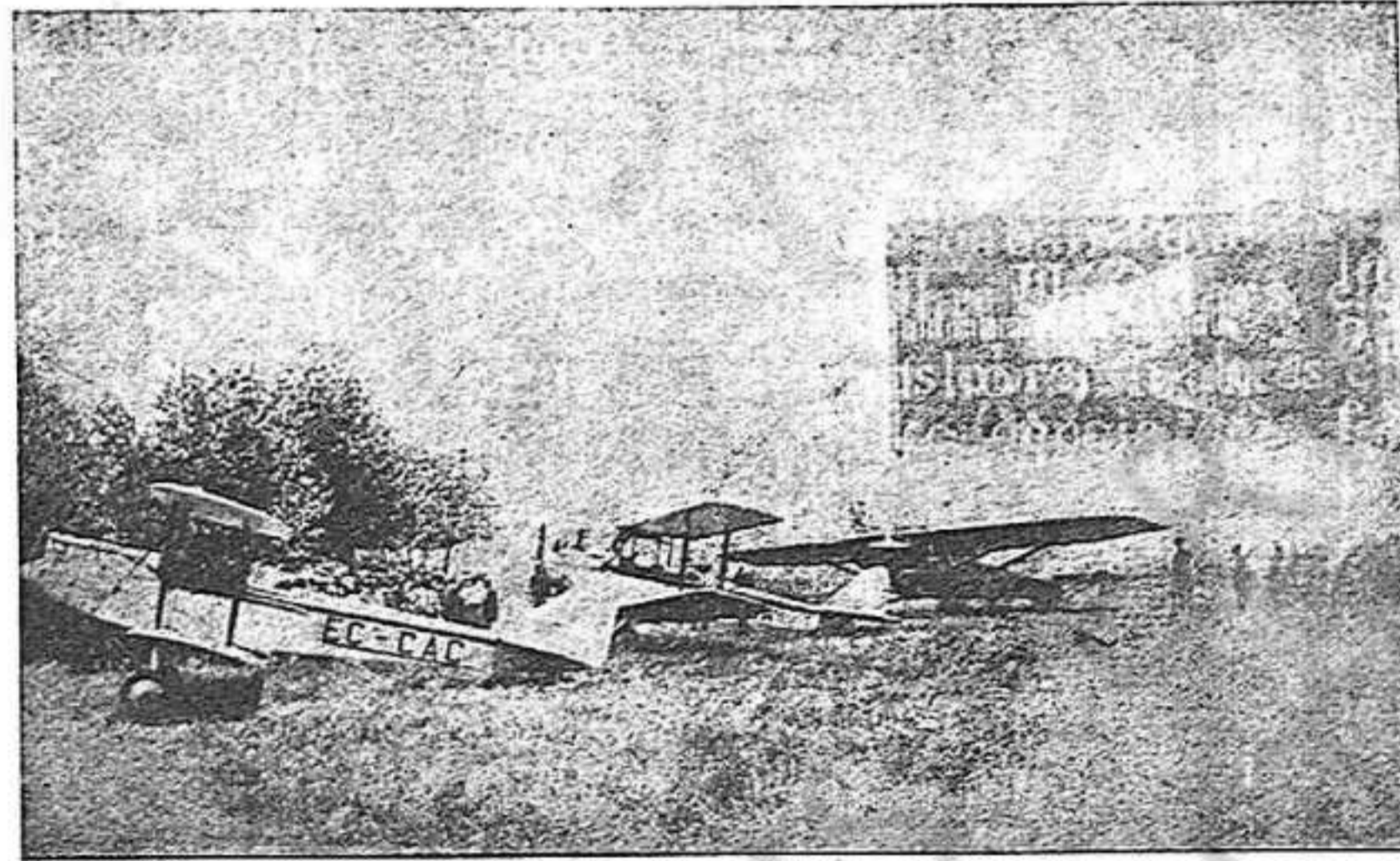
us ofereix el màxim confort dintre d'un ambient luxós i ensems discret

Magatzem de Materials
de Construcció

calc hidràulica
ciments
guix
rajoles, & &

Francesc BARNOLA

Rambla de Josep M.ª Martí
PUIGCERDA

Rajoleria i Teuleria
RICARD TUSET

GRAN ASSORTIT
DE RAJOLS
DE TOTES MENES
Fabricació acurada
Preus mòdics

Font d'En Lleres
PUIGCERDA

Feu fer els vostres impresos en català :: Encarregueu-los en aquesta Impremta

Anónima Alsina-Graells de Auto Transports

Societat General de Serveis Postals i Interurbans

A BARCELONA: Direcció i Oficines, Passeig de Gracia, núm. 18

Despatx de Bitllets, equipatges i encarrecs: Ronda Universitat, 4 - Telèfon 21163

Horari que regeix des del 7 d'Octubre 1934, en les següents línies:

Seu d'Urgell - Calaf - Barcelona

Sortida Seu d'Urgell	12·15	4·00
» Organyà	12·45	4·30
» Oliana	13·30	5·15
» Pons	14·15	6·00
» Torà	14·50	7·00
» Calaf	15·15	7·15
Arribada Barcelona	17·45	10·30 f. c.

RETORN

Sortida Barcelona	14·45	
» Calaf	16·45	12·15
» Torà	17·05	12·40
» Pons	17·45	13·45
» Oliana	18·15	14·30
» Organyà	19·00	15·15
Arribada Seu d'Urgell	19·30	16·00

Barcelona - Puigcerda - Seu d'Urgell

Sortida Barcelona		8·15 f. c.	15·15 f. c.
» Puigcerdà	7—	13—	18·45
» Martinet	7·45	13·45	19·30
Arribada Seu Urgell	8·30	14·30	20·15

RETORN

Sortida Seu d'Urgell	6·45	14·15	17—
» Martinet	7·30	15—	17·45
» Puigcerdà	8·15	15·45	18·30
Arribada Barcelona	12·30 f. c.	21·00 f. c.	

Seu d'Urgell - Andorra - Encamp

Sortida Seu d'Urgell	9·00	15·00	20—
» Andorra Escaldes	9·45	15·45	20·45
Arribada Seu Urgell	10·00	16·00	

RETORN

Sortida d'Encamp		9·00	12·45
» Escaldes-Andorra	7·30	9·15	13·00
Arribada Seu Urgell	8·30	10·15	14·00

EL MILLOR MATERIAL PER A CONSTRUCCIONS

ROCALLA S.A. BARCELONA

TELEFON: 20768

Plaça Estudis 74 y Canuda 2

Representant per aquesta Comarca: **JOAN PEIX - Revolució, 7 - Teléfon, 11-R PUIGCERDA**

AVINGUDA SCHIERBECK

Venda de Xalets

Pagament a terminis i al comptat

Construccions a gust del comprador o ja edificades

Raó:
MIQUEL PONS Procurador
Puigcerdà

CARBOLUX

SUBSTITUT DE L'ANTRACITA
ense fum
ense suja
ense cendres

EL MES NET

Superioritat en caloríes sobre els altres combustibles
Infinítament superior a tots els millors aglomerats
De molta duració, poc pes i, per tant, d'economia insuperable

Adresseu comandes a:
Vídua de S. Arró - Telèfon 35 - Puigcerdà

Decorats i Treballs llisos de Guix

Encanyçats ordinaris
Encanyçats Metàl·lics SIMPLEX
els més bons i pràctics

Tots els enguixats són acabats amb guix blanc superior

Per encàrrecs:
Marcel·li FUXET
BOURG-MADAME

REJADER directe de Puigcerdà i sa Comarca a **BARCELONA**

P. GABAÑACH

dies de sortida de PUIGCERDA: DIMARTS i DIVENDRES a la de la tarda
dies de sortida de BARCELONA: DIMEGRES i DISSABTES a les 6 de la tarda

ENCARRECS:

PUIGCERDA: LLIBERTAT, 42 - Teléfon 108,
BARCELONA: RECH, 73 - Teléfon 15028
PETXINA, 6 - Teléfon 17622

SERVEI RÀPID - PREUS ECONÒMICS

CASA CONSTRUCTORA

J. VIÑAMATA

CONSTRUCCIONES DE HORMIGON, LADRILLO Y REPARACIONES EN GENERAL

PROYECTOS Y PRESUPUESTOS GRATIS

Fontanella, 14-1.º, 2.ª
BARCELONA

Encargos: Pza. de los Héroes, 8
PUIGCERDA

JOAN ANGLADA VILARDEBO
ADVOCAT

Exercici en els partits de Puigcerdà i Vic

Despatx a Vic: **Riera, 31**

URBANITZACIO DEULOFEU Espaiosos solars per a edificar, en venda, esplèndida situació, prop de l'Estany, sèquia i parc, amb vistes sobre la Cerdanya Francesa i Espanyola, i altres situats prop del Camp de Golf. — Raó: ESTEVE ARRO (Cal Aldran). — **PUIGCERDA.**